

Helsingin hallinto-oikeudelle
helsinki.hao@oikeus.fi

VASTASELITYS 4.11.2025

HAO Diaarinumero: 4268/03.04.04.04.24/2025

Asia: Kunnallisvalitus, vastaselitys

Vastaselitys: Kirkkonummen kunnan lausuntoon Helsingin hallinto-oikeudelle kunnallisvalitusta koskevassa asiassa koskien Kirkkonummen kunnan metsäohjelman päivittämistä, kv-päätös 19.5.2025 § 48, josta valittaja on tehnyt valituksen.

Päätös, josta valitetaan: Kirkkonummen kunnan metsäohjelman hyväksyminen, kunnanvaltuusto 19.5.2025 § 48 1023/10.03.01.06/2020 (liitteet 1, 2, 3 ja 4).

Valittaja: Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry.

Prosessiosoite: Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry

www.sll.fi/kirkkonummi

Toivomme ensisijaisesti sähköistä asiointia.

Kirkkonummen ympäristöyhdistys kiittää vastaselityspyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa:

Kirkkonummen kunnan lausunnosta (myöhemmin lausunto) ei ilmene mitään uutta, joka muuttaisi sitä, että valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on muutoinkin lakien vastainen. Katsomme, että asiasta Kirkkonummen kunnan lausunto ei kumoa valituksessa esittämiämme seikkoja. Kommentoimme vain lyhyesti Kirkkonummen kunnan lausunnossa esittämiä väitteitä. Vastaselityksessä on kaksi uutta liitettä: Valituksenalaisen päätöksen jälkeen lainvoiman on saanut LUMO-ohjelma, Kirkkonummen luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2025–2030 hyväksytty KV 19.5.2025 (liite 20) ja metsäinsinööri, luontokartoittaja Jyri Mikkolan lausunto Kirkkonummen kunnan metsästrategiasta (metsäohjelmasta) liitteineen (liite 21).

Käytämme tässä nimeä **metsäohjelma** Kirkkonummen kunnan metsäohjelmasta kokonaisuudessaan sekä siitä luonnosvaiheissa, jolloin sitä on kutsuttu mm. *metsästrategiaksi*. Metsäohjelman perusteluosasta nimeä **tavoitteet** ja Metsäohjelman liitteestä *Toimintaperiaatteet* ja *Metsien käsittelyperiaatteet RAMS 2020 kunnossapitoluokissa* nimeä **toimintaperiaatteet**.

1. Päätös on valituskelpoinen

Valitus on tehty Kirkkonummen kunnanvaltuuston päätöksestä, jossa on päätetty *metsäohjelman* hyväksymisestä. Valitus on tehty sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä sekä päätös on muuten lainvastainen (Kuntalaki 410/2015 (KuntaL) 135 §).

Kirkkonummen kunta on lausunnossaan katsonut, että kunnallisvalitus ei ole voinut kohdistua valmisteluvaiheen päätöksiin ja niiden perusteluihin. Kuntalain 136 §:n mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä kunnallisvalitusta.

Valittaja huomauttaa, että valituksessa ei ole valitettu valmistelua koskevasta päätöksestä, vaan kuntalain 135 §:n tarkoittamasta päätöksestä. Kunnanvaltuuston valituskelpoinen päätös koostuu varsinaista päätöksentekoa edeltävistä vaiheista, jolloin päätöstä on valmisteltu erilaisin menettelyin ja päätöksin.

Päätöksenteossa ja sen valmistelussa on noudatettava tarkoin lakia. Esimerkiksi esteellinen ei saa käsitellä asiaa (KuntaL 97 §) ja valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä (KuntaL 22 §).

Koska valmisteluvaiheessa ei ole kuitenkaan valitusmahdollisuutta, voidaan päätöksen virheelliseen syntytapaan tai päätöksen muuhun lainvastaisuuteen puuttua vasta lopullisen päätöksenteon yhteydessä. Tästä syystä tuomioistuimen tulee ottaa huomioon ne päätöksenteon valmistelussa havaitut seikat, jotka voivat vaikuttaa päätöksen lainmukaisuuden arviointiin.

2. *Metsäohjelman* sallimat käytännön toimet metsissä ovat vastoin palautteissa esitettyjä tietoja ja näkemyksiä, vaikka toisin väitetään

Lausunnossa toistellaan eri sanoin ”*Kirkkonummen kunnan metsästrategiaa on muokattu saatujen palautteiden perusteella, jotta se pyrkisi vastaamaan mahdollisimman hyvin kuntalaisten ja eri sidosryhmien odotuksia Kirkkonummen kunnan omistamiin metsiin liittyen*” sekä näkemysten yhteensovittamisen vaikeutta. Todellisuudessa kyselyiden tulosten, lausuntojen ja mielipiteiden yhteensovittaminen on poikkeuksellisen helppoa, koska muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta annetut palautteet ovat hyvin samansuuntaisia: Hieman eri painotuksin niissä asetetaan virkistysarvot, luonnon monimuotoisuus ja/tai hiilen sidonta kunnan metsien tärkeimmäksi käyttömuodoksi ja kerrotaan, ettei metsätalous ole hyväksi näille käyttömuodoille, eikä varsinkaan tasaikäisten metsiköiden kasvatus avohakkuineen.

On huomattava, että tähän suureen enemmistöön kuuluvat kaikki kunnan omien yksiköiden (Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut, Rakennus- ja ympäristölautakunta ja Sivistyspalvelut liitteet 12.1, 12.2 ja 12.3) lausunnot sekä yhdistysten mielipiteet, lukuun ottamatta Kyrkslätt Landsbygdsföreningiä.

*Metsäohjelm*atyön alkuvaiheessa tehdyssä kyselyssä alle 10 % vastaajista toivoi metsien hakkuiden tuottavan kunnalle rahaa (liite 14, joka on liitteen 12.5. liite 2). Toisekseen on huomioitava, että rahataloudellinen tuotto metsistä ei ole realistista. Metsätalousinsinööri, luontokartoittaja Jyri Mikkolan lausunnossa Kirkkonummen *metsäohjelmasta* todetaan: ”*Jo pelkästään sen perusteella minkä laatuista Kirkkonummen omistamat metsät ovat, mukaan lukien*

luonto- ja virkistysarvojen säilyttämisen ja lisäämisen aiheuttamat rajoitukset niiden hakkuumahdollisuuksille, voidaan todeta ettei näissä metsissä ole edellytyksiä talousmetsätoiminnalle (eikä niitä siitä syystä enää pitkään aikaan ole sellaiseen käytettykään, vaikka talousmetsiksi luokiteltuja metsiäkin kunnalla on), ja niistä saatavat hakkuutulot ovat kuntatalouden kokoon verrattuna hyvin vähäisiä satunnaistuloja – eikä mikään muu ole tulevaisuudessakaan mahdollista. Eikä metsätalouden harjoittaminen kuulu edes kunnan ydintehtäviin. Strategia myös sivuuttaa taloudellisen kestävyys osalta sen, että mahdollisesti päätehakattavista metsistä koituu hakkuuta seuraavina vuosikymmeninä kunnalle ainoastaan menoja metsänuudistamisvelvoitteen, taimikonhoidon jne. muodossa.” (liite 21).

Palautteen vaikutus on nähtävissä *metsäohjelman* tavoitteissa, mutta esitetyt *toimintaperiaatteet* mahdollistavat tavoitteiden vastaisen lopputuloksen metsissä. *Lausunnossaan kunta väittää: “[Uudessa päivitetystä metsästrategiassa] Tavoitteena on ollut muun muassa luonnon monimuotoisuuden säilyminen ja säilyttäminen (luonnonsuojelulain 11 §), Kirkkonummen kunnan ilmastotavoitteiden huomioon ottaminen ja maankäytön tavoitteet.”* Sen lisäksi mitä valituksessa on kerrottu *metsäohjelman toimenpiteiden* vastaamattomuudesta näihin haluamme ilmastotavoitteiden huomioon ottamisen osalta nostaa esiin metsätalousinsinööri, luontokartoittaja Jyri Mikkolan lausunnosta Kirkkonummen *metsäohjelmasta: ”Metsänhakkuut ylipäänsä ja päätehakkuut erityisesti vähentävät merkittävästi metsän hiilivarastoa, ja siten myös hiilen nettohiilinelua metsässä. Harvennushakkuidenkin osalta vain tasapituisiin, tiheisiin ensiharvennusikäisiin metsiin tehtyjen harvennusten jälkeen jäljelle jääneiden puiden nopeutunut kasvu voi kyetä kompensoimaan hakkuusta aiheutuneen hiilivaraston menetyksen, muissa harvennuksissa tätä ei tapahdu. Hakkuilla siis pääsääntöisesti pienennetään metsän nettohiilinelua, ei kasvateta sitä.”* (liite 21.)

Annetut lausunnot ja palautteet eivät näytä vaikuttaneen päätöksessä esitettyihin *toimintaperiaatteisiin*, jolloin osallistamisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia ei voida pitää vaikuttavina (KuntaL 22§). Päätöksessä ei ole lisäksi perusteltu, miksi lausunnot ja palautteet on jätetty huomiotta (HL 45 §).

3. *Metsäohjelma* mahdollistaisi metsissä mm. sen omien ja kuntastrategian tavoitteiden vastaisen toiminnan

Kunnan tahtotila on selkeästi esitetty useissa päätöksissä (liitteet 2, 16,17). Jopa *Metsäohjelman* tavoitteiksi esitetään:

”Kirkkonummen kunnan metsien hoito perustuu neljään kunnan visiota tukevaan kokonaisuuteen:

- 1. Ilmastotyön tavoitteiden huomiointi*
- 2. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen*
- 3. Virkistysarvojen vaaliminen ja luonnonläheisyys*
- 4. Metsien kokonaistaloudellinen arvostus.”*

Edellä mainittujen lisäksi valituksenalaisen päätöksen jälkeen lainvoiman on saanut *LUMO-ohjelma, Kirkkonummen luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2025–2030 KV 19.5.2025* (liite 20), jossa esitetyn tahtotilan toteutumisen monien *metsäohjelmassa* sallittujen *toimintaperiaatteiden* toteuttaminen estäisi.

LUMO-ohjelman päämääriä ovat mm:

- *"Kirkkonummen kunta toimii edelläkävijänä ja mallikuntana luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa ja vahvistamisessa.*
- *Kirkkonummen luonnon monimuotoisuus on alkanut selvästi vahvistua vuoteen 2030 mennessä etenkin Kirkkonummen kunnan omistamilla alueilla.*

LUMO-ohjelman tavoitteita ovat mm:

- *2. "Teemme aktiivisia toimia luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi kunnan omistamilla alueilla.*
- *3. Turvaamme ekologisten verkostojen säilymisen."*

LUMO-ohjelman toimenpiteitä ovat mm:

- *"2.3. Kohtelemme kunnan suojelualueiden ja arvometsien ulkopuolisia metsiä niin, että ne tukevat luonnon monimuotoisuuden vahvistamista, asukkaiden hyvinvoinnin turvaamista ja ilmastonmuutoksen hillintää.*
- *3.4. Vahvistamme ekologisten verkostojen heikentyneitä osia ja vältämme ekologisia verkostoja heikentäviä toimia."*

4. Hallintolaki ja perustuslaki säätelevät myös *metsäohjelman* laadintaa

Lausunnon väite *"Sen [metsäohjelman] sisällön laadintaan ei liity mitään lain edellyttämiä sisältö- tai prosessivaatimuksia."* ei pidä paikkaansa. *Metsäohjelman* sisältö ei ole lailla säädetty, mutta sen laatiminen ja sisältö ei saa olla kuitenkaan ristiriidassa, mitä päätöksen sisällöstä ja sen laatimisesta yleisesti laissa säädetään. *Metsäohjelman*, kuten muidenkin hallinnollisten päätösten tulee olla:

- Perusteltuja ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun (HL 45 §).
- lainmukaisia (PL 2.3 §)
- Hyvän hallintotavan mukaisia (HL 6 §)
 - Hallintotoiminnan on perustuttava asiallisiin perusteisiin ja esimerkiksi julkisyhteisön erityisten taloudellisten etujen tavoittelu ei ole lainmukaista (HE 72/2002 vp).
 - Päätöksenteon ja toiminnan on oltava puolueetonta ja objektiivisesti perusteltavissa (HE 72/2002 vp).
 - Viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Nyt toimet eivät ole oikein mitoitettuja: *toimintaperiaatteet* eivät ole oikein mitoitettuja päämääriin nähden. Valittaja on valituksessaan osoittanut, että *toimintaperiaatteet* ovat tosiasiallisesti päinvastaisia päämäärien saavuttamisen kannalta.
 - Luottamuksensuojaperiaatteen mukaisesti päätöksen on vastattava kunnan aikaisempia päätöksiä.

Esimerkiksi palautteista liitteineen olisi löytynyt hyvä ja riittävä tietopohja sellaisten metsäohjelman *toimintaperiaatteiden* tekemiseen, jotka tukisivat kunnan strategian (liite 17), SECAP:in (liite 16) ja *metsäohjelman tavoitteiden* (liite 2) toteutumista. Esitetyt *toimintaperiaatteet* (liite 3) sallisivat sellaiset toimet metsissä, jotka edistämisen sijaan estävät näissä olevien tavoitteiden toteutumista. Päätökset eivät siten ole oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Kirkkonummella 4.11.2025

Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry

Laura Räsänen, puheenjohtaja

Riitta Hukkanen, sihteeri

Liitteet, toimitettu valituksen yhteydessä

Liite 1 Metsäohjelma KV 19.5.2025.kokouskäsitely ja päätöshistoria.pdf. Päätös, josta valitetaan, Kirkkonummen kunnan metsäohjelman hyväksymisestä, kunnanvaltuusto 19.5.2025 § 48 1023/10.03.01.06/2020

Liite 2 Kirkkonummen kunnan metsäohjelma KV 19.5.2025.pdf Kuuluu päätökseen, josta valitetaan.

Liite 3 Metsäohjelma KV 19.5.2025. liitteet.pdf Kuuluu päätökseen, josta valitetaan

Liite 4 Metsäohjelma KV 19.5.2025. kartat eteläinen.PDF Kuuluu päätökseen, josta valitetaan

Liite 5 Metsäohjelma KV 19.5.2025. kartat keski.PDF Kuuluu päätökseen, josta valitetaan

Liite 6 Metsäohjelma KV 19.5.2025. kartat pohjois.PDF Kuuluu päätökseen, josta valitetaan

Liite 7 Metsäohjelma KV 19.5.2025. palautteet ja vastaukset.PDF Kuuluu päätökseen, josta valitetaan

Liite 8 Metsäohjelma KV 19.5.2025. Muutoksenhaku.PDF (Valitusosoitus)

Liite 9 Erivämielipide YT-ltk.PDF Erivämielipide yhdyskuntatekniikan lautakunta 19.09.2024 § 93

Liite 10 Erivämielipide kunnanvaltuusto 19.5.2025 § 48 1023/10.03.01.06/2020 Kuuluu päätökseen, josta valitetaan.

Liite 11 Kirkkonummen kunnan metsästrategia ja hoito- ja käyttöluokituksesta (Kh 2/31.10.2005)
"Metsästrategia 2005"

Liitteet 12 Lausuntoja ja mielipiteitä, nimiin on lisätty tunnisteita, muuten nimet ja lausunnot ovat pääosin siinä muodossa kuin olemme kunnasta saaneet

Liite 12.1 Lausunto1 kirkkonummen strategiaan_kaavoitus-käsitelyh.pdf

Liite 12.2 Lausunto2 metsästrategialuonnoksesta RYL 23.1.2024 (1)Käsitely.pdf

Liite 12.3 Lausunto3 metsästrategia sivistys_käsitely.docx

Liite 12.4 MielipideJärj 1Finnräskin Suojeluyhdistyksen kannanotto
metsästrategiaan160124_final2EdocxKäsitely_paljon yksityiskohtia.docx

Liite 12.5 MielipideJärj 2KYY ja SLL Uusimaa lausunto Metsästrategian luonnoksesta.pdf

- Liitteseen kuuluu liite 2 (liiteluettelossa liite 14) Kirkkonummen ympäristöyhdistyksen johtopäätöksiä Metsästrategian pohjana olevasta kyselystä (8.1.2024)

- Liitteseen kuuluu liite 4 (ei liiteluettelossa) Ehdotus metsästrategiaksi

Liite 12.6 MielipideJärj 3 Kyrksläts landsbygdsföreningin lausunto_fi_ruotsinkielisten lausuntojen
käännös_käsitely.docx

Liite 12.7 MielipideJärj 4 Näse_ryn_lausunto_Kirkkonummen_kunnan_metsästrategiastapdf_käsitely.pdf

Liite 12.8 MielipideJärj 5Metsästrategia_kommentti 2024 ProKnummi_käsitely.docx

Liite 12.9 Mielipide As 1Jokisalo_kommentti_käsitely.pdf

Liite 12.10 Mielipide As 2 Kannanotto metsästrategiaan.jpeg_käsitely.jpeg

Liite 12.11 Mielipide As 3 Kommentarer_till_Kyrkslotts_kommuns_utkast_till_skogsstra.docx

Liite 12.12 Mielipide As 4 Palaute KN Metsästrategia MJ 11.1.2024_Käsitely.docx

Liite 12.13 Mielipide As 5 Markku af Heurlin

Huomioita_Kirkkonummen_kunnan_metsE4strategiaehdotuksestaiso_käsitelty.docx

Liite 12.14 Mielipide As 6 Metsästrategia Kirkkonummi_suhonen käsitelty.docx

Liite 12.15 Mielipide As 7 Metsästrategia_huomautuksia GL_käsitelty.pdf

Liite 12.16 Mielipide As 8 Spostikommentit_2_käsitelty.pdf

Liite 12.17 Mielipide As 9 Spostikommentit_3_käsitelty.pdf

Liite 12.18 Mielipide As 10 Spostikommentit_käsitelty.pdf

Liite 12.19 Mielipide As 11 Spostikommentit_valtanen_käsitelty.pdf

Liite 12.20 Mielipide As 12 Vetoamus_Pahamaki_suojelu_käsitelty.pdf

Liite 13 Metsästragialuonnos 19.1.23.pdf

Liite 14 Liitteen 12.5. liite 2 Kirkkonummen ympäristöyhdistyksen johtopäätöksiä Metsästrategian pohjana olevasta kyselystä (8.1.2024)

Liite 15 Taulukko lakien mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta

Liite 16 Kirkkonummen kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma

Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of Kirkkonummi

under the Covenant of Mayors (CoM) erityisesti s.73 Hyväksytty Kirkkonummen kunnanvaltuustossa 8.3.2021

Liite 17 Kirkkonummen-kuntastrategia-2024-2030.pdf

Liite 18 <https://jukuri.luke.fi/items/6a6f2216-5f29-4f55-a4ac-b7c3d683eaf8>

Liite 19 <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/mielenterveys/tutkimus-paljastaa-ihminen-elpyy-tehokkaammin-ikarakenteeltaan-vanhemmissa-metsissa>

Liitteet, uudet liitteet

Liite 20 LUMO-ohjelma, Kirkkonummen luonnon monimuotoisuuden turvaamisen

toimintaohjelma 2025–2030 hyväksytty KV 19.5.2025: Liite 20 LUMO-ohjelma hyväksytty KV.pf 19.5.2025.pdf

<https://kirkkonummi.fi/wp-content/uploads/2025/06/LUMO-ohjelma-Kirkkonummi-19052025.pdf>

Liite 21 Metsäinsinööri, luontokartoittaja Jyri Mikkolan lausunto Kirkkonummen kunnan metsästrategiasta

(metsäohjelmasta) liitteineen. Liite 21 Mikkola, Jyri (metsätalousinsinööri, luontokartoittaja) Lausunto

Kirkkonummen metsäohjelmasta 26.10.2025.pdf